

Процько Євгенія Сергіївна

Кафедра англійської мови

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

СИСТЕМА ВИЩОЇ ОСВІТИ У ФРАНКОМОВНІЙ СПІЛЬНОТІ БЕЛЬГІЇ

Бельгія має повну назву "Королівство Бельгія" – невелика, густонаселена і високорозвинена країна, особливість якої – наявність у ній чотирьох мовних регіонів: франкомовного півдня (33% бельгійців), фламандськомовної півночі (57%), німецькомовної частини на сході (близько 1%) і двомовного регіону столиці Брюсселя (близько 9%) .

З 1970 року федеральне Міністерство освіти здійснює контроль лише за обов'язковістю середньої освіти і визначає умови видачі дипломів та сертифікатів про освіту всіх ступенів. Всі інші питання освіти відносяться до компетенції французьких, фламандських і німецьких мовних громад. Так, питання вищої освіти перебувають у віданні Міністерства освіти і державної служби Фламандської спільноти, Міністерства вищої освіти, наукових досліджень, міжнародних зв'язків та спорту Французької спільноти і Міністерства освіти, культури, наукових досліджень і пам'ятників і визначних місць німецькомовної спільноти [1].

Ще одна особливість системи вищої освіти Бельгії – зв'язок процесу навчання з проведенням фундаментальних і прикладних досліджень з найважливіших напрямків розвитку сучасної науки. На науку в бюджеті університетів відводиться до 40% усіх асигнувань. Фінансування наукових досліджень складається з надходжень від міністерств і державних асигнувань по лінії Інституту, сприяння науковим дослідженням у промисловості та сільському господарстві, Національного фонду наукових досліджень, а також приватних джерел, по лінії різних компаній, фондів і асоціацій [1].

За ступенем централізації бельгійська система вищої освіти найближча до французької та німецької, оскільки дотримується принцип єдності в

управління, але, у порівнянні з французькою системою освіти, не має традиції управління вищою освітою з боку професійних співтовариств. Франкомовні навчальні заклади близькі до французької моделі освіти, а фламандські – до німецької та голландської [1].

Існує також вища освіта “ довгого” та “короткого типу”. Освіта першого типу складається з одного циклу навчання тривалістю три роки (інколи до чотирьох років по спеціальностях мистецтва та медицини). Викладання теорії ведеться по черзі з практичними заняттями в лабораторіях, майстернях тощо, часто вже з першого року навчання за спеціальностями типу: фермер, бухгалтер, медсестра, шкільний вчитель, механік, бібліотекар, фотограф, секретар. "Довгий" цикл підготовки дається в навчальних закладах, які пропонують поєднання курсів університетської спрямованості та курсів професійної підготовки в якості спеціалізації. Такий цикл підготовки триває п'ять років, з яких два роки вивчаються загальні курси і протягом ще трьох років готується фахівець з вищою освітою. Перший ступінь завершується присудженням диплома *Gradue*. Після закінчення другого ступеня підготовки присуджується диплом *Licencie*. Третій ступінь є єдиним для випускників другого ступеня інститутів та університетів, випускнику присуджується ступінь дипломованого інженера (*Ingeneur diplome*) [1].

Фактично, межі між секторами вищої освіти не є замкнутими і студенти можуть продовжувати черговий етап освіти в будь-якому близькому за специфікою вищому навчальному закладі [1].

У цілому, відмінності в організації вищої освіти у французької та фламандської спільнотах незначні і проявляються, головним чином, в існуванні в одній підсистемі деяких типів навчальних закладів, яких немає в іншій (в основному це стосується навчальних закладів Фольклорна) [1].

У нашій роботі ми розглянемо систему вищої освіти у франкомовній спільноті.

За даними Міністерства вищої освіти Французької спільноти, у 2008/09 навчальному році 988 275 учнів та студентів були задіяні в отриманні

стаціонарної освіти), кількість учнів у початковій та середній освіті становить 53 499 чол. [2, с.1].

Вища освіта франкомовної спільноти забезпечується трьома типами закладів: університетами, вищими школами або 'hautes écoles' та мистецькими коледжами. Соціальна освіта також організовує курси вищої освіти [2, с.7].

Уся система вищої освіти поділена на три цикли:

- 1) трирічний цикл (180 ECTS), який завершується отриманням ступеня бакалавра;
- 2) одно- або дворічний (60 to 120 ECTS), по закінченню якого можна отримати ступінь магістра, а також ступінь в області загальної медицини (four years or 240 ECTS) або ветеринарної медицини (three years or 180 ECTS);
- 3) трирічний цикл з отриманням докторського наукового ступеня.

Університети організовують лише курси "довгого" типу (ступінь бакалавра, транзитного магістра (transitional master degree) та доктора), в той час, як вищі школи та мистецькі коледжі забезпечують курси "короткого" типу (ступінь професійного бакалавра (professional bachelor's)) та "довгого" типу (ступінь транзитного бакалавра (transitional bachelor's) та магістра) [2, с.7].

Студенти можуть вільно обирати освітній заклад. Для вступу в університет будь-якого типу студентам слід мати Свідоцтво про вищу середню освіту (CESS). Проводиться спеціальний вступний іспит для тих, хто не має даного свідоцтва [2, с.8].

Основне завдання університетської освіти франкомовної спільноти полягає в тому, щоб підтримати, поширити та просунути науку. Освіта та наукова діяльність тісно пов'язані між собою. Університети забезпечують здобуття освіти в таких галузях: гуманітарні та суспільні науки (релігієзнавство, філософія, історія, мова і література, мистецтво та археологія, закон, кримінологія, психологія, освітня наука, економіка, політологія та соціологія), наука (наука, прикладна наука, сільськогосподарська наука та біоінженерія) та медичні науки (медицина, стоматологія, ветеринарія, наука про охорону здоров'я, фармацевтика, фізкультура та фізіотерапія) [2, с.8].

У вищих школах або 'hautes écoles' освіта "короткого" типу складається із програми дослідження, яка забезпечує технічне навчання для отримання професійної кваліфікації в певній галузі. Вища освіта "довгого" типу забезпечує наукове та технологічне навчання. Обидва типи освіти у вищих школах забезпечують навчання в наступних галузях: сільськогосподарська наука, прикладна наука, економіка, навчання середнього медичного персоналу, соціологія, освіта, технології та переклад [2, с.8].

Освіта у мистецьких коледжах розглядається як набір міждисциплінарних досліджень у галузях загального, образотворчого та просторового мистецтва. Мета вищої освіти "короткого" типу – практика мистецької професії, коли освіта "довгого" типу забезпечує універсальне навчання в міждисциплінарних та експериментальних дослідженнях. Освіта забезпечується в чотирьох галузях:

- 1) галузь пластичного, образотворчого та просторового мистецтва;
- 2) музична галузь;
- 3) театр та красномовство;
- 4) радіомовлення та галузь комунікаційних технологій.

Отже, система вищої освіти у франкомовні спільноті Бельгії має ряд особливостей, серед яких зокрема поділ на освіту "довгого" та "короткого типу". Заклади з "довгими" неуніверситетськими програмами вчать чотири чи (рідко) п'ять років і надають ті ж дипломи, що й університети, переважно в інженерних і технологічних фахах. Вони не мають докторантури і не повинні вести наукову роботу так активно, як університети. Численні заклади з "коротким" навчанням мають програми тривалістю 2-4 роки, присуджуючи фахові дипломи, які не дають права на вступ до докторантури. У цій групі деякі школи бізнесу та підготовки фахівців з інформаційних технологій користуються світовою славою.

Література:

- 1) Система освіти в Бельгії. - Режим доступу: <http://refs.co.ua>

2) National System Overview on Education Systems in Europe. - Режим
доступу: <http://eacea.ec.europa.eu>

e-mail: jane86ua@yahoo.com